

Баргрефта шуда аз Би-би-си:Твасот Едораҳ нашрот **Симой Шугнон**

Худоназаров: "Ҳоло замони султаи филмҳои эронист"

Ба рӯз шуда: Чаҳоршанбе, 24 Октябр соли 2012 - 12:13

"Барои синемои хуб муҳим ин аст, ки ҷомеа бояд андешаманд бошад, бетараф набошад. Яъне қалби ҷомеа бояд дар тапиш бошад ва аз чунин ҷомеа эҳсосот ва андешаҳо дар бораи замона ба пардари синемо мунтақил мешавад."

Давлат Худоназаров

Ҳафтаи гузашта Давлат Худоназаров, коргардони маъруфи тоҷик, ки солҳост дар Русия ба сар мебарад, барои ширкат дар Чашнвораи байналмилалии филми "Дидор" ба хайси раҳбари ҳайъати доварон вориди Тоҷикистон шуд.

Дар нахустин рӯзи ин чашнвора ҳамкорамон Шамсияи Қосим фурсате барои мусоҳиба бо оқои Худоназаров дар бораи вазъи синемои тоҷик дошт.

Чашнвораи "Дидор" ба синемои кишварҳои форсизабон таваҷҷуҳи вижа дорад ва ба назари Шумо, ҷойгоҳи синемои тоҷик дар миёни кишварҳои форсизабон кучост?

Мушкил ин ҷост, ки ман ягон филми тоҷикӣ то ҳоло надидам. Аммо ман дар ин маврид як чизи дигар мехоҳам бигӯям. Моҳи сентябр маро ба Қазон даъват карда буданд. Дар он ҷо ман раиси ҳайъати доварони чашнвораи филми Кишварҳои мусалмонӣ будам.

Бояд иқрор шавам, ки хеле вақт аст, ки ман филм тамошо намекунам. Аммо дар ин чашнвора ман маҷбур будам филмҳои

кӯтоҳ, дароз, мустанад ва ҳама гуна филмро бубинам. Дар маҷмӯъ, 54 филмро тамошо кардам. Ҳар рӯз 15 соъат филм тамошо мекардем.

Ва ҷоизаҳои аслиро филмҳои эронӣ гирифтанд. Чун ман дар онҷо аз Русия намояндагӣ мекардам, маро ин нукта, ки филмҳои русӣ ҷоиза нагирифтанд, нигарон кард.

Аз он ҷо ки фарҳанги Эрон бахше аз фарҳанги мост, ман аз муваффақияти онҳо албатта шод будам.

Аммо ин воқеъият, ки синемои худи мо дар вазъи бад қарор дорад, маро нигарон кардааст. Вақте ман дар бораи синемои русӣ мегӯям, манзурам синемои қаламрави фарҳанги русӣ аст, масалан ягон филми тотории арзишманд набуд, ҳеҷ филми сазовори ҷоиза аз Қафқоз набуд.

Синемо чизест, ки ба бузургӣ ё қудратманд будани кишвар вобаста нест. Филм дар онҷо тавлид мешавад, ки шароити вижа барои тавлиди он фароҳам бошад.

Бубинед, ки ҳоло замони султаи филми эронӣ аст. Аз ин ҷо чунин бар меояд, ки барои синемо муҳим ин аст, ки ҷомеа бояд андешаманд бошад, бетараф набошад.

Яъне қалби ҷомеа бояд дар тапиш бошад ва аз чунин ҷомеа эҳсосот ва андешаҳо дар бораи замона ба пардаи синемо мунтақил мешавад.

Бардошти Шумо аз нахустин рӯзи ҷашнвора чист? Чи чиз шуморо шод ва ё ғамгин месозад?

Имрӯз (нахустин рӯзи ҷашнвораи "Дидор") як чиз маро ҳам шод ва аз сӯйи дигар ғамгин кард. Шод аз он будам, ки як коргардони эронӣ дар бораи Мурод Орифов, (хунарманди саршиноси синемои тоҷик) филм сохт. Ва тавассути кори коргардоне эронӣ фурсате фароҳам шуд, то кори Мурод Орифов ба гунае тақдир шавад.

Ончи маро нороҳат сохта, ин аст, ки ӯ (Мурод Орифов) имрӯз қаҳрамони замон нест, дар ҳоле ки бояд бошад! Ӯро бояд ҳама бишносад, зеро ӯ Мурод Орифов аст!

Зеро фақат нақши Абуъабдуллоҳ Рӯдакии ӯ кофӣ аст, ки ҳамаи наслҳои мо Мурод Орифвро бишносанд, ба ӯ эҳтиром гузоранд ва пеши ӯ сари таъзим фурӯд оваранд.

Агар ҳамин гуна қадрдонӣ вучуд надошта бошад, ҳеҷ гуна синемо дар мо вучуд нахоҳад дошт. Зеро ин нишонгари он хоҳад буд, ки чомеъа ба ин кор эҳтиром намегузорад, ин ҳунарро намеписандад ва аз он тақдир намекунад.

(Аз дасти Муртазо Нидой, ки аз бараш рад мешуд, мегирад) Сипоси беандоза ба ин бародари мо, ки аз Эрон омад ва филм гирифт ва ба тоҷикони мо нишон дод, ки қаҳрамони онҳо кист ва забардасти синемои тоҷик кист.

Яъне Шумо аз вазъ дар Тоҷикистон ва синемои ин кишвар ноумед ҳастед?

Не, не, вазъият ба ин бадӣ нест. Ман мутмаиннам, ки умеди начот вучуд дорад. Зеро тоҷикон мардumi боистеъдод, болаёқат ҳастанд. Сардафтари адабиёти форсу тоҷик дар Эрон ба дунё наомадааст, дар Панҷрӯдак таваллуд шудааст.

Наберагон ва аберагони Рӯдакӣ то холо ҳама ҷо ҳастанд. Фақат муҳите бояд (эҷод) шавад, ки онҳо пайдо шаванд ва тавонанд воқеъиятҳои имрӯзро ба пардаи синемо мунтақил кунанд.

Муҳим ин аст, ки дар синемо ҳақиқат бошад. Агар мардум дар ҷодари синемо ҳақиқатро бинад, ба он боварӣ ва эҳтиром пайдо кунад, он вақт синемо пеш меравад. Ва он вақт дар берун аз Тоҷикистон низ синемо сафири фарҳангии ин кишвар мешавад.

Шумо дар бораи наберагон ва аберагони болаёқати Рӯдакӣ гуфтед, аммо ба назар мерасад, ки бештари коргардонҳои

матраҳи тоҷик дар берун аз Тоҷикистон ба сар мебаранд ва Шумо яке аз онҳо ҳастед...

Ин акнун тақдири ҳамаи мо буд... Албатта, ин бадбахтона аст. Ва шумо бояд бовар кунед, ки барои ман аз Тоҷикистон азизтар ҷое дар рӯйи замин нест.

Ман дар тӯли умарам шояд ними дунёро дидаам. Аммо ин рӯзҳо, ки ман дар ин ҷо ҳастам, ман ҳар қадам, ҳар нафас, ҳар бӯйе, ки бод ба машомам мерасонад, эҳсос мекунам, ки дар Ватанам ҳастам.

Лекин акнун ин гузашт... Мо ба гузашта бояд фақат аз лиҳози омӯзишӣ нигарем, ҳар он чизеро, ки хуб буд, барои оянда ниғаҳ дорем. Яъне мо бояд дар бораи насли нав фикр кунем.

Албатта, онҳое, ки дар хориҷ аз Тоҷикистон ҳастанд, онҳо ҳам моли Тоҷикистон ҳастанд. Масалан, Ҷамшед Усмонов дар Фаронса машҳур аст, аммо вай тоҷик аст ва филмҳояш ҳам тоҷикӣ ҳастанд. Ё Бахтиёр Худойназаров.

Аммо мо имрӯз бояд дар бораи насли нав фикр кунем. Яъне бояд коре кунем, ки пас аз даҳ сол ё пас аз бист сол фарзандони мо дар ҷашнвораҳои на танҳо "Дидор", балки дар ҷашнвораҳои дигари байналмилалӣ пирӯз шаванд.

Ба ин ҳадаф бояд авлавият дода шавад. Ҳоло муҳим ин аст, ки мо чунин имконро дорем.

Хубии ҷашнвораи "Дидор" ин аст, ки ҷавонон меоянд ва дар инҷо филмҳои хуберо мебинанд ва ба ин ҳунар бештар ҷалб мешаванд. Ин филмҳо барояшон дарс мешаванд, намуна мешаванд, ки бояд ба кадом тараф ҳаракат кунанд.

Аз сӯҳбат бо мо сипосгузорем.